

Lezen 2 Petrus 1:1-21

Broeders en zusters,

Tijdens de avonddiensten van deze conferentie willen we graag nadenken over de 2^e Petrus brief. Vanavond wil ik stilstaan bij het thema 'het profetische Woord', morgenavond zal br. van Andel spreken over hoofdstuk 2: 'dwaalleraars' en donderdag spreekt broeder v. Ommen over hoofdstuk 3: 'de dag des Heren'.

Simeon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus, zo stelt de schrijver van deze brief zich voor. Dat laat aan duidelijkheid niets te wensen over, zou je zo zeggen. Toch is er geen enkel bijbelboek waar zoveel geharrewar over geweest is, als juist deze 2^e Petrusbrief. Is Petrus nu werkelijk de schrijver of niet? Zo waren er geleerden die ontdekten verschillen in stijl en woordenschat tussen 1 Petrus en 2 Petrus. Anderen ontdekten dat er in de geschriften van de kerkvaders uit het begin van de kerkgeschiedenis niet of nauwelijks werd geciteerd uit deze brief. Nu is dat ook wel op een andere manier te verklaren. In de tijd van de kerkvaders was deze 2^e Petrusbrief nog niet zo wijd verspreid onder de christelijke gemeenten en bovendien circuleerden er in de kerken van die tijd ook allerlei andere geschriften die de naam van een apostel droegen, maar dat in werkelijkheid niet waren. Zo was er ook een geschrift 'De openbaring van Petrus' in die tijd, waarvan het overduidelijk was dat Petrus niet de auteur was. Dit geschrift is dan ook niet in onze bijbel terecht gekomen.

Toch zijn er in de brief zelf ook wel aanwijzingen die juist wel op Petrus terugvoeren. Zo hebben we net gelezen dat de schrijver in vs. 16 zegt dat hij ooggetuige is geweest van de majesteit van Jezus en dat hij tijdens de verheerlijking op de berg de stem van God heeft gehoord: *deze is mijn Zoon in wie Ik mijn welbehagen heb!* In hoofdstuk 3:1 geeft de schrijver aan dat dit de 2^e brief is die hij schrijft. Een verwijzing naar de 1^e Petrusbrief. De inhoud van 2 Petrus komt duidelijk overeen met de leer van de apostelen. Het is een duidelijk appèl om niet toe te geven aan de leugens van de dwaalleraars, daar gaan we het morgen over hebben. Het zou wel erg ongeloofwaardig zijn als je oproept om trouw te blijven aan de waarheid onder een valse naam.

Wat mij betreft houden we het op Simon Petrus, de apostel van de Here Jezus.

In de 1^e brief van Petrus wordt gewezen op de gevaren die de christelijke gemeente bedreigen van buiten af. Nu, in deze 2^e brief, wordt gewezen op de gevaren van binnen uit. De beste manier om weerstand te bieden aan deze gevaren wordt in het eerste hoofdstuk beschreven. Hij benadrukt het belang van de geestelijke groei en het belang van het Woord van God.

Voordat we naar de geloofsgroei gaan kijken wil ik graag nog even uw aandacht vragen voor dat geloof zelf. Is het u ook opgevallen hoe Petrus daar over schrijft. Hij richt zich tot mensen die *een even kostbaar geloof verkregen hebben door de gerechtigheid van onze God en Heiland Jezus Christus*. Dat legt Petrus als een basis. Besef wel hoe je gelovig geworden bent. Door de gerechtigheid van Jezus. Jezus heeft door zijn dood en opstanding voldaan aan Gods gerechtigheidseis. Er vond een geweldige ruil plaats. Jezus droeg onze schuld en wij ontvangen zijn zondeloos leven. Dat is wat Petrus hier een kostbaar geloof noemt. Wat ook opvalt is dat Petrus hier twee woorden gebruikt voor de Here Jezus: God en Heiland. Petrus belijdt hier nadrukkelijk de godheid van Jezus. Dat is fundamenteel voor onze verlossing. Zo komt de Here Jezus in de bijbel naar ons toe. Denkt u maar aan Johannes 1: Het woord is God en het woord is vlees, mens, geworden. Maar ook Filip. 2 spreekt over de Here Jezus als degene die in de gestalte van God was maar de gestalte van een dienstknecht aannam en aan de mensen gelijk werd. Er is voor ons alleen maar verlossing mogelijk omdat God zelf ingreep. God zelf werd mens. Hij vernederde zichzelf. Zo werd Hij onze Heiland, het tweede woord. Heiland betekent 'heelmaker', verlosser. Voordat we gaan nadenken over geloofsgroei en het belang van de bijbel als woord van God is dit wel een heel belangrijke vraag. Kent u de Here Jezus als uw God en Heiland? God biedt u deze ruil aan, Christus uw zonden, u zijn gerechtigheid. Hebt u al 'ja' gezegd op dat geweldige aanbod? Zo leert u de Here Jezus kennen. Daar heeft vs. 2 het over: de kennis van God en van Jezus onze Heer. Dat woord kennis heeft niets te maken met kennis als wetenschap, maar met een kennen van het hart. Kennis als relatie. En wie deze relatie is aangegaan wordt toegezegd dat we deel zullen krijgen aan de goddelijke natuur en ontkomen zullen aan het verderf. We zullen volkomen gelijkvormig worden aan Christus. Zo ziet God ons nu al (dat is onze positie) en zo mogen we meer en meer worden (dat is onze bestemming). En daar mogen tijdens dit leven al in groeien. Dit geweldige toekomstperspectief mag ons stimuleren om te groeien. En om ons geloof te

verrijken biedt Petrus ons een lange reeks van eigenschappen aan als een soort handleiding. Acht kwaliteiten worden door Petrus aaneengeregen als schakels van een ketting, die in elkaar grijpen en samen een onlosmakelijk geheel vormen. Net als bij een ketting is de volgorde van de schakels vrij willekeurig. Het gaat om een totaal van schakels, die men aaneen moet voegen. Wat wel opvalt is dat de eerste schakel gevormd wordt door het geloof, terwijl de liefde het sluitstuk van de ketting is. Geloof is, zou je kunnen zeggen, een kettingreactie die uiteindelijk tot liefde leidt. Nu is een ketting gewoonlijk zo sterk als de zwakste schakel. Daarom moet men zich trainen in alle facetten. Het is dus geen keuzemenu maar een totaalprogramma. Iedere schakel heeft z'n functie. Geloof is de schakel van het vertrouwen op God. Deugd wijst vooral op een kwalitatief hoogwaardig levenspatroon. Kennis is geloofswijsheid. Zelfbeheersing wijst op controle over zondige begeerten. Volharding vraagt een groot uithoudingsvermogen. Godsvrucht is eerbied voor God. Broederliefde wijst op de liefde voor de broeders en zusters in de gemeente. De liefde jegens allen overschrijdt de grenzen van de christelijke gemeenschap. Deze handreiking wil Petrus geven om de geestelijke groei van de lezers en dus ook van ons te bevorderen. Zo leer je de Here Jezus beter kennen. Al de kwaliteiten werken daar aan mee. Petrus geeft echter ook een waarschuwing: Bij wie deze genoemde dingen niet aanwezig zijn, die is verblind in zijn bijziendheid. Hij heeft de reiniging van zijn vroegere zonden vergeten. Zo iemand heeft z'n geloof op non-actief gesteld. Daarmee zegt Petrus feitelijk hetzelfde als de apostel Jakobus. Een geloof zonder werk is dood! Een echt geloof wordt zichtbaar in je handelen. En het is heus niet zo dat degene die deze schakels heeft doorlopen meewerkt aan zijn verlossing. Integendeel, je werkt niet mee aan je verlossing, maar je werkt je verlossing uit! Zo struikel je niet en zal je de toegang tot Gods Koninkrijk worden verleend. Nee, ik zeg het niet goed: zo zal je rijkelijk de toegang worden verleend tot Gods Koninkrijk!

Petrus beschouwt het als zijn plicht om zijn lezers hier aan te blijven herinneren. Niet dat de lezers van de brief de waarheid van het Evangelie niet kennen. O ja, die waarheid is bij hen, zegt Petrus. Maar hij voelt het als een heilige plicht de mensen telkens weer te wijzen op het Evangelie. Hij wil niets liever dan dat zoveel mogelijk mensen tot geloof komen in Christus en het Koninkrijk zullen beërven. Daar mag geen dwaalleraar hun vanaf brengen. Dat is Petrus' levenstaak. Zolang hij nog te leven heeft wil hij de mensen bepalen bij deze waarheid. Petrus beschrijft zijn

naderende levenseinde als het verblijf in een tent. In de SV staat: *zolang ik in deze tabernakel ben*. Dat is op zich wel een goede vertaling. Het gaat om een tent die snel kan worden afgebroken. Dat was ook zo met de tabernakel, die het volk Israel gebruikte tijdens de woestijnreis. Die was redelijk mobiel. Petrus is zich bewust van zijn naderende levenseinde. *Ik weet dat het afleggen van mijn tent spoedig komt, zoals ook de Here Jezus Christus mij heeft doen weten*. Het kan zijn dat de Here Jezus hem via een bijzondere openbaring heeft duidelijk gemaakt dat hij spoedig zal sterven. Het kan ook heel goed dat Petrus hier terug denkt aan het gesprek met de opgestane Heer aan het meer van Tiberias. U weet wel, toen Petrus na zijn verloochening in ere werd hersteld toen de Heer hem drie keer vroeg of Petrus Hem lief had. Jezus zei toen: *voorwaar, voorwaar, ik zeg u: toen jij jonger waart, omgorddet jij uzelf en jij gingt, waar jij wildet, maar wanneer jij eenmaal oud wordt, zult jij uw handen uitstrekken en een ander zal u omgorden en u brengen, waar jij niet wilt*. En dit zeide Hij om te kennen te geven met welke dood hij God verheerlijken zou (Joh.21:18,19). Zo werd Petrus door de Here Jezus voorbereid op de martelaarsdood die hij zou sterven.

Indrukwekkend, vind u niet. Petrus heeft al die tijd geweten dat hij het apostelschap met zijn leven zou moeten bekopen. En toch is hij trouw gebleven aan zijn roeping. Hij wist welke prijs hij moest betalen, maar hij bleef trouw. Net als de apostel Paulus trouwens. Ook hij wist wat hem te wachten stond. Maar ook hij wijst Timotheus erop dat hij de goede strijd gestreden heeft, en zijn loop ten einde heeft gebracht. En zegt Paulus: ik heb het geloof behouden! En nu ligt voor mij de krans der rechtvaardigheid, welke de Here mij zal geven. En niet alleen mij, maar ook allen, die zijn verschijning hebben liefgehad (2Tim.4:6) Daar was het Paulus om te doen en daar was het Petrus om te doen. Daar waren ze beiden heilig van overtuigd. En Petrus kon daar ook van overtuigd zijn, want hij was een ooggetuige. Dat zegt hij in vs. 16. Ik ben niet achter sprookjes aangelopen, geen bedenkingen van mensen. Nee, ik heb het allemaal met eigen ogen gezien. Petrus kon zeggen dat hij er bij was toen Jezus het overleden dochtertje van Jaïrus weer tot leven riep. Hij heeft de wonderbare spijziging van 5000 mensen meegemaakt. Hij heeft Jezus zien gaan over het meer van Galilea en hij heeft zelf over het water mogen lopen. Hij was erbij tijdens de verheerlijking op de berg, toen de stem uit de hemel klonk: Dit is mijn Zoon in wie ik mijn welbehagen heb. Petrus was erbij toen Jezus het oor genas van

Malchus, de slaaf van de hogepriester, die Petrus even daarvoor met een zwaard had afgehakt. Petrus was erbij toen Jezus stierf. Hij heeft die angstaanjagende duisternis meegemaakt op dat moment. Petrus was erbij toen hij samen met Johannes het lege graf inging. Hij was erbij toen Jezus verscheen en Petrus heeft Jezus met eigen ogen naar de hemel zien gaan. Dat was niet verzonnen.....Petrus heeft het met zijn eigen ogen gezien en dat geeft hem nu de moed zijn sterven, zijn afleggen van zijn tent, onder ogen te zien.

Nu kan niemand van ons hetzelfde zeggen als Petrus. Wij zijn geen ooggetuigen geweest. Wij moeten het hebben van de verslagen van de ooggetuigen. En daar heeft de Here God voor gezorgd. Hij heeft Zijn Woord gegeven. In Petrus tijd was er het 'profetische woord'. Het is niet helemaal zeker of Petrus nu de profetische boeken in gedachten heeft, of het hele Oude Testament. Maar zeker is dat Petrus zijn lezers op het woord van God wil wijzen als richtsnoer voor het leven. Straks zijn de ooggetuigen er niet meer en dan hebben we dat Woord zo hard nodig om te kunnen standhouden tegen de dwaalleraars. Petrus is ook vast overtuigd van de goddelijke oorsprong van dat Woord. Vs. 21: nooit is profetie voortgekomen uit de wil van een mens, maar door de heilige Geest gedreven, hebben mensen van Godswege gesproken. Ook hier zit Petrus weer helemaal op één lijn met de apostel Paulus. Hij schrijft Timotheus dat al de schrift door God is ingegeven en daarom nuttig is om de mens te onderrichten, dwalingen te weerleggen, en ons mensen op te voeden tot een rechtschapen leven.

En omdat we te maken hebben met Gods Woord vraagt dat van ons nauwkeurige uitleg. Het woord van God laat geen eigenmachtige uitleg toe. En daarom moeten we ernst maken met het onderzoeken van Gods Woord. Je mag er niet van maken: wat in je eigen kraam te pas komt. Dat is juist de fout van die dwaalleraars, zij laten het profetische Woord afhankelijk worden van een eigen verklaring.

Toch wil ik hier ook een kanttekening plaatsen. Het is ook niet zo dat ieder die een Bijbelgedeelte anders uitlegt dan ik doe, meteen een dwaalleraar is. Er zijn nu eenmaal zaken in de bijbel die klip en klaar zijn, maar er zijn ook zaken die minder duidelijk zijn en voor verschil in uitleg vatbaar.

De slogan 'eenheid in hoofdzaken, verdraagzaamheid in bijzaken en liefde in alles' klinkt nog wel eens in de christelijke kerken. Daarmee zeggen we in ieder geval dat

niet alles in de bijbel een hoofdzaak is. Naar mijn overtuiging zijn de schepping door de drieënige God, de zondeval, de godheid en mensheid van Christus, zijn verzoenend sterven aan het kruis, de opstanding uit de dood, de hemelvaart en de wederkomst van Christus hoofdzaken. Op die punten moeten we zo conservatief zijn als het maar kan. En toch kunnen er punten zijn waar christenen, die de bijbel als gezaghebbend aanvaarden, verschillend over denken. Denkt u maar aan de discussies over de doop. Daar komen we in dit leven waarschijnlijk niet uit. Er is niet simpel te zeggen dat de andere partij de bijbel niet goed leest. En dat geldt ook voor onze eindtijdisies, gedachten over de rol van de vrouw in de gemeente, het werk van de Heilige Geest, de lengte van de scheppingsdagen, enzovoort.

Waar het om gaat is dat we, met al onze verschillende inzichten, buigen voor Gods Woord. Dat we de eenheid zoeken in de Hoofdzaak (met een hoofdletter), Jezus Christus, en die gekruisigd. Hij bindt ons aan elkaar. En vanuit die hoofdzaak, in liefde en verdraagzaamheid op zoek gaan naar antwoorden in Gods Woord: wat wil de Heilige Geest ons leren? Hoe moeten we de bijbel verstaan? Hoe moeten we omgaan met de moeilijke vragen die vandaag de dag vanuit de samenleving op ons afkomen? Hoe handelen we in overeenstemming met Gods wil?

Zolang we met broeders en zusters in Christus te maken past ons een milde houding, maar blijkbaar gaat die vlieger niet altijd op. Want Petrus durft ook mensen valse profeten en dwaalleraars te noemen. Deze mensen loochenen de 'Heerser die hen gekocht heeft'. Wie dat doet, Jezus Christus ontkennen, moet eerlijk zijn en zeggen dat hij of zij geen christen meer is. Voor Petrus was het helder: hij heeft het met eigen ogen gezien en met eigen oren gehoord. En daarom mogen wij het ook weten: het profetische woord is daarom des te vaster en wij mogen er acht op geven als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten. Dat wil Gods Woord graag bewerken: dat de duisternis in ons hart verdwijnt en het volmaakte heil van Jezus Christus voor iedere gelovige aanbreekt. Amen

Februari 2011
G.P. Hartkamp
Wapenveld

